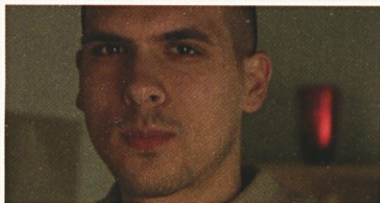

Marko Šantić: Filmski režiser

Če samo malce pretiravamo, bi lahko rekli, da je Marku Šantiću z igranim študijskim prvcem *Sretan put Nedime* uspelo osvojiti svet. V Sarajevu je osvojil srce Sarajeva za najboljši kratki film in nagrado UIP, ki ga je uvrstila med 14 nominirancev za prestižno nagrado Evropske filmske akademije, v Zagrebu je postal hrvaški debitant leta, v Regensburgu si je prislužil častno omembo, prikazali so ga v

Cannesu, na De Ni-rovi Tribeci pa je kot prvi prikazani slovenski film na tem festivalu osvojil nagrado v študentski konkurenci. »Meni najljubši uspeh je vsekakor tisti v Sarajevu. Mesto sem prvič obiskal prav v času festivala leta 2005. Festival, mesto, čevapi in ljudje so se mi dopadli in na vsak način sem se želel vrniti tja. A tako lepega in zmagovalnega povratka si takrat nisem upal predstavljati,« pripoveduje 23-letni Marko, po duši Dalmatincev in zvesti navijač Hajduka, doma v Rubeših pri Reki, Hrvat na začasnem delu v Ljubljani (kakor radi zapišejo na Hrvaškem). Dalmacija ga je na svoj način tudi filmsko zaznamovala: »Ena izmed stvari, ki so se mi močno zarezale v spomin, je vsekakor nadaljevanka Naše malo mesto. Zaradi zanimivih likov in atmosfere malega dalmatinskega mesta. Kadar koli sem čez poletje obiskoval babico in dedka v Kaštelih pri Splitu, sem srečeval podobne like. Kar pa se tiče svetovnih režiserjev, sta Federico Fellini in njegov Amarcord na prvem mestu.« Po končani srednji šoli na Reki se je pojavila dilema med Akademijo dramskih umjetnosti v Zagrebu in ljubljanskim AGRFT, dilema med velikim Zagrebom in slovensko Ljubljano. »Izbiral sem med Zagrebom in Ljubljano, a sem vendarle dojel, da mi je slednja bližja ter da so moje možnosti za vpis na želeni študij večje. Poleg tega se je dosti mojih reških prijateljev odpravilo na študij v Ljubljano, tako da sem se tukaj od začetka počutil kot doma.« Po kratkem dokumentarnem filmu *Dom za spominjanje*, v katerem je Marko pokazal predvsem zanimanje za malega človeka in njegove intimne zgodbe ter sposobnost za ustvarjanje pristnega človeškega stika s svojimi junaki, ga je pritegnila resnična tragična zgodba bosanskega državljana, ki je zaradi birokratskih zapletov smrt dočakal na mejnem prehodu s Slovenijo. Nastala je zgodba o Nedimu. »Teme, ki me zanimajo, so teme, ki jih vsak dan doživljamo. Kadar koli odprem časopis, opazim vsaj dve ali tri dobre teme za film. Poleg tega imam rad filme z močno zgodbo. Če je ta dobra, je to že pol filma.« V Sarajevu je žirija ob podelitvi nagrade zapisala, da se film *Sretan put Nedime*, ki prikazuje spopad med človečnostjo in zakoni, odlikuje z odlično igro in montažo, njegova univerzalna ideja pa najde pot do gledalčevega srca. Močne čustvene odzive je film sprožal tudi povsod drugod, kjer so ga prikazali. Šantićev diplomski film *Rupa*, ki obravnava globoke travme hrvaških vojnih veteranov, bo premiero doživel na letošnjem festivalu v Sarajevu, v njem pa znova pride do izraza Markova odlika, da znotraj filmskega mikrokozmosa s prečiščeno in skoraj minimalistično govorico spregovori o velikih človeških vprašanjih v svetu, ki ga obdaja.

Xiaolu Guo: Pisateljica in režiserka

Rosno mlada Kitajka neke deževne noči v Londonu spozna domačina. Srečata se v kinu, na predstavi, kjer sta edina obiskovalca. V temi kradoma, bežno pogledujeta drug proti drugemu. Že takrat in tam se zaljubita, najprej v solze drug drugega, ki jih izvabljajo podobe iz platna, nato v vznemirljivo slutnjo novega, ki se poraja iz kulturnih razlik in ljubkih nesporazumov. On je prišel v kino zato, ker ima rad filme, ona tudi zato, ker je celonočna kinovstopnica cenejša od noči v najcenejši londonski sobi. In zato, ker je – preden je s pomočjo težko privarčevanega denarja svojih staršev pripotovala na Zahod – v Peking u študirala film, ki ga neznosno ljubi, vendar to zdaj ni pomembno in o tem ne govori. Srečujeta se na zmenkih:

spet gresta v kino, na sprehod, v botanični vrt, v čajnico. Mladod dekle, doma iz zakotne ribiške vasice na jugu Kitajske, je presenčeno, saj v njeni vasi že na prvem zmenku fant dekle odpelje domov in ji razkaže skromno posest; nato pod skritim očesom staršev kramljata na

verandi. Domačina vpraša, kdaj jo bo povabil na obisk v svoje stanovanje. »Be my guest,« odvrne ta. Xiaolu Guo se naslednjega dne res nariše na vratih njegovega stanovanja, z vsemi svojimi kovčki vred, hvaležna, zaljubljena. Pod oknom stanovanja raste in se po zidu vzpenja bršljan, ki ga skupaj zalivata. Prisrčne motnje v komunikaciji se sčasoma združujejo v groteskna protislovja; najprej se posušijo vršički, nato korenine ljubezni. Mlada pisateljica se tujega jezika uči na tisti poseben, boleče hrepeneč način, na kakršnega se gradijo najlepši in največji, na primer Hemon in Nabokov. Rojeva se natančen kitajsko-angleški slovar za ljubimce. V zadnje poglavje se ji zapiše najbolj žalosten stavek na svetu: »I understand now that falling in love with the right person at the wrong timing can be the greatest sadness in a person's life.« Nekaj mesecev kasneje sedi v sobi v Peking u in moškemu v Londonu piše razglednice. Snema film. Njene razglednice so posnetki mesta, glas pripoveduje o času, spreminjanju, osamljenosti. Ena za drugo se vse razglednice vračajo, naslov neznan, Xiaolu odpove povratni let v Evropo. Namesto nje se odločajo situacije: te navidez pretihte, zares pa predvsem čuječne ideje o naravi življenja se je naučila že v tisti ribiški vasici, ko si je od vsega najbolj želela videti sneg, zasneženo njivo, poledenelo jezero. Rdeča nit njene zgodbe ne sledi drugemu, kot njeni domišljiji in pokrajinah, ki jih preletava. Sproti se upogiba in preoblikuje, dela prevale v svoji subjektivnosti, z lahkotnostjo, lastno le najredkejšim mojimstvom besede in podobe, riše ristanec v nikogaršnje, neobstoječe polje med resničnostjo in fikcijo. Pesni, upodablja in piše o fantazijah, ki vdirajo v resničnost, in resničnosti, ki vlamlja v fantazije, ter oboje lepi v iste sanje. Posname celovečerni film, prav o tem, in ga podari Kino Otoku; vpraša se, kako danes kaj naše ribe? Dobro, hvala. Če bi samo zalivala tisti bršljan, bi mogoče še vedno ostala zaljubljena.

www.guoxiaolu.com